THE TWO PROCESSIONS WITH THE HOLY RELICS OF SAINT PIOUS PARASCHEVA IN MOLDOVA

Ştefan Iulian Apopei
PhD Student, „Alexandru Ioan Cuza" University of Iaşi

Abstract: Romania is one of the countries blessed by God with many patron saints and healers. In all regions, there are holy relics of saints in which believers value and hope. Since its arrival in Iași, from 1641 until now, the reliquary with the holy relics of Saint Parascheva has left the city only three times. For the first time, in 1944, because of the war, there was a risk of the city being occupied by the Soviet army. As a precaution, it was proposed to move the reliquary to the Turnu Monastery, but in the end, they arrived at the Sămurcășești Monastery. Later, in 1947, the reliquary of Saint Parascheva was taken in procession through the villages burned by drought and destroyed by war. This was the largest religious procession in Moldova, crossing the counties of Iași, Vaslui, Roman, Bacău, Neamț and Baia. The third procession is carried out on April 6, 2020, when the reliquary with the Holy Relics traveled over 500 km in the counties of Iași, Neamț and Botoșani. Accompanied by IPS Teofan, the Metropolitan of Moldova and Bucovina, the reliquary of Saint Parascheva blessed the villages, towns and monastic settlements, bringing healing, healing and hope to the communities affected by COVID-19.

Keywords: Saint Paraskeva, procession, Moldova, healing.

I. Prima Procesiune

Moaştele Sfintei Cuvioase Parascheva au fost aduse la Iaşi în 1641 din cetatea Constantinopolului. Ele reprezintă odorul cel mai de preţ din capitala Moldovei. Oameni de toate rangurile şi din toate vremurile au îngenuncheat înaintea sfintelor sale moaşte şi le consideră un mare dar pe care Dumnezeu l-a făcut poporului român. În cei peste 380 de ani, sfintele moaşte s-au aflat la Iaşi, cu excepţia a trei situaţii.

În primăvara anului 1944, când se pregătea evacuarea, atât a administrației mitropolitane, cât și a sfintelor moaște, din cauza celui de-al doilea război mondial, s-a pus problema ducerii sfintelor moaşte la Mănăstirea Turnu, din Eparhia Râmnicului, acolo unde se aflau şi moaştele Sfântului Ioan cel Nou de la Suceava. Racla cu moaştele Cuvioasei Parascheva, însoţite de arhim. Ioanichie Grădinaru de la Catedrala Mitropolitană din Iaşi, a poposit la Mănăstirea Samurcăşeşti, de lângă Bucureşti, ne mai ajungând unde se dorea inițial. Ulterior războiului, sfintele moaște au fost aduse la Iași, fiind așezate în Catedrala Mitropolitană. În anul 1947, a avut loc altă procesiune importantă cu racla Sfintei Parascheva, care a fost organizată în contextul unei perioade de mari dificultăți economice și sociale în România postbelică. Acest eveniment a reprezentat o manifestare religioasă, menită să aducă alinare și speranță populației afectate de foamete și alte dificultăți. Anul 1947 a fost marcat de o foamete severă în Moldova, provocată de secetă, distrugerea infrastructurii agricole în timpul războiului și politicile economice dure impuse de regimul comunist instalat în România. În acest context, Biserica Ortodoxă Română a organizat o procesiune cu racla Sfintei Parascheva, considerată ocrotitoarea Moldovei, în speranța de a aduce binecuvântare și ajutor divin credincioșilor pentru a depăși aceste dificultăți. Aceasta s-a făcut purtându-se racla cu moaștele Sfintei Parascheva prin mai multe localități din Moldova, unde credincioșii s-au adunat pentru a se ruga și a cere ajutorul sfintei. Responsabil de această acțiune a fost Arhim. Teoctist Arăpașu[1]. Racla cu moaștele Sfintei Parascheva a fost purtată prin diverse

[1] Dosar nr. 149/1947, Arhivele Mitropoliei Moldovei și Bucovinei.

orașe și sate, traversând județele Iași, Vaslui, Roman, Bacău, Neamț, Suceava și Baia. Procesiunea a început într-una dintre ultimele zile ale lunii Mai 1947, după cum arată „ord. nr. 4973/947 al Mitropoliei Moldovei și Sucevei”[2]. În ziua rânduită, la Catedrala Mitropolitană din Iași s-au adunat mulți credincioși și clerici pentru a se ruga împreună Sfintei Parascheva. Mitropolitul Irineu Mihălcescu al Moldovei, a oficiat Slujba Acatistului, împreună cu alți trei preoți slujitori. După Rugăciunea Acatistului a fost realizată o scurtă procesiune în jurul catedralei, asemenea celei săvârșite an de an în ajunul hramului Sfintei Cuvioase Parascheva. După otpust, delegația condusă de Arhim. Teoctist Arăpașu a pornit procesiunea, conform unui traseu stabilit în linii mari. Din delegație au mai făcut parte Preotul Dumitru Hadârcă, consilier referent la Secția Economică, Preotul Ioan L. Țurcanu, directorul Fabricii de Lumânări, Protos. Atanasie Bălănescu de la Catedrala Mitropolitană, și șoferul Spaier Isac[3].

Oficierea slujbelor, rugăciunilor și rostirea unui cuvânt de folos reprezentau nucleul procesiunii. „De bună seamă nu se pot aminti toate localitățile pe unde a trecut procesiunea în acele zile, dar, totuşi, vom menţiona măcar de Roman, a cărui veche catedrală este închinată Sfintei Parascheva, de Piatra Neamţ, Târgu Neamţ - unde au poposit două zile, de Leghin, Pipirig (pe atunci încă se mai lucra la monumentala catedrală din localitatea natală a Patriarhului Nicodim Munteanu), Vânători, Mănăstirea Neamţ, Agapia, Boroaia, Râşca, cu popas la mănăstirea din localitate, de Baia-vechea capitală a muşatinilor, de Fălticeni, unde moaştele au stat o noapte în Biserica „Adormirea Maicii Domnului”, Rădăşeni, Mălini, Mănăstirea Slatina şi alte localităţi, care au rămas înscrise în gândurile și inimile celor care au participat la impresionantul eveniment”[4].

Procesiunea realizată în anul 1947 s-a desfășurat în două etape. Cea dintâi a avut loc între 28 Mai și 10 Iunie, iar cea de-a doua în luna August a aceluiași an. Prima etapă poate fi împărțită, la rândul ei, în două părți. Despre prima parte am amintit mai sus, ea desfășurându-se în perioada 28 Mai-3 Iunie[5]. În seara zilei de 3 Iunie, racla cu Sfintele Moaște ale Sfintei Cuvioase Parascheva s-a întors în Iași, urmând ca în zorii zilei următoare să înceapă parcurgerea celui de-al doilea traseu. Astfel, din Referatul[6] aprobat, aflăm că unii însoțitori au fost schimbați, dar, conform documentelor anexate, coordonatorul procesiunii a rămas Arhim. Teoctist Arăpașu pe tot parcursul acesteia. Procesiunea urma să tranziteze următoarele localități: Frăsuleni, Hermeziu, Trifești, Solonеț, Bivolari, Tabăra, Santa Mare, Călărași, Andrieșeni, Șipote, Chișcăreni și Vlădeni. „Am plecat din Iași Miercuri 4 Iunie și ne-am întors Marți 10 Iunie, orele 10 seara”[7].

Conform Referatului final[8] procesiunea s-a încheiat cu un număr de patru borderouri care justifică încasările, donațiile și cheltuielile necesare deplasării. Pentru „procesiunea în satele de pe malul Prutului”[9], s-a depus Referatul cu nr. 7313, pentru procesiunea realizată între 4 și 10 Iunie a fost depus referatul cu nr 7385, iar pentru procesiunea făcută în județele Vaslui, Roman, Bacău, Neamț și Baia[10] s-au realizat referatele cu nr. 7386 și 7387[11]. Un

[2] Proces Verbal Nr. 5, încheiat în 30 Mai 1947, din Dosar Nr. 149/1947 Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei.
[3] Procesiunea a fost realizată cu camioneta nr. 1051 din proprietatea Mitropoliei Moldovei, fiind ușor modificată și echipată corespunzător pentru a rezista uzurii îndelungate în această procesiune
[4] † TIMOTEI Prahoveanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureştilor, *70 de ani de la un pelerinaj istoric,* în Ziarul Lumina, 19 Octombrie 2017- https://ziarullumina.ro/opinii/repere-si-idei/70-de-ani-de-la-un-pelerinaj-istoric-127223.html, accesat 15.03.2024.
[5] Referat, înregistrat cu Nr. 7313/07.08.1947.
[6] Referat din data de 12 Iunie 1947, înregistrat cu Nr. 7385/09.08.1947.
[7] Referat din data de 12 Iunie 1947...
[8] Referat din data de 12 August 1947, din Dosar Nr. 149/1947 Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei.
[9] Referat din data de 12 August 1947...
[10] Cu reședința la Fălticeni, oraș existent și astăzi.

aspect deosebit de important ce trebuie amintit este acela că pe tot parcursul procesiunii au fost realizate milostenii și binefaceri. Pe lângă binefacerile sufletești și duhovnicești împărțite de Sfânta Cuvioasă Parascheva, organizatorii procesiunii împărțeau necontenit daruri materiale, spre folosul fiecăruia. Astfel, conform unei scrisori de mulțumire[12] înaintată IPS Mitropolit de către I. Chiticaru, Protoiereul de Baia, aflăm că odată cu trecerea raclei Sfintei Parascheva prin Fălticeni, Arhim. Teoctist Arăpașu și ceilalți însoțitori au decis să doneze suma de 4.500.000 lei, din suma adunată la altar la Sfânta Liturghie oficiată pe data de 3 August 1947 în Catedrala „Adormirea" din Fălticeni, orfanilor de război din zonă. Din justificările anexate, reiese faptul că suma a fost cheltuită numai în folosul orfanilor. Iar în altă parte, regăsim menționat următorul aspect: „În parohia Răcăciuni, donaţia credincioşilor din zonă cu prilejul procesiunii cu moaştele Sfintei Parascheva a fost dăruită de reprezentanții Mitropoliei Moldovei şi Sucevei epitropiei pentru repararea bisericii. Banii nu au fost număraţi, ci s-au dat în sumă globală după cum s-au găsit în cutie, epitropilor şi consilierilor în faţa preotului paroh"[13]. Având drept reper cuvântul Mântuitorului care spune: „Tu, însă, când faci milostenie, să nu ştie stânga ta ce face dreapta ta, ca milostenia ta să fie într-ascuns şi Tatăl tău, Care vede în ascuns, îţi va răsplăti ţie"(Matei 6, 3-4). Considerăm că și alte multe binefaceri au fost realizate pe parcursul procesiuni fără a se consemna, iar cele menționate s-au făcut spre aducere aminte și spre slava lui Dumnezeu.

Totodată, așa cum aflăm din procesele verbale încheiate, se săvârșea Sfânta Liturghie de către însoțitori aproape zilnic, împreună cu preoții comunității unde se opreau. Astfel, conform Procesului Verbal nr. 17[14], aflăm că în data de 3 Iulie 1947, racla Sfintei Parascheva a fost întâmpinată în jurul orelor 6:00 p.m. în localitatea Roznov, jud. Neamț de către zece preoți, autoritățile locale și mulțime de credincioși. După așezarea raclei în locul special amenajat pentru a fi facil închinării credincioșilor, însoțitorii și cei zece preoți au oficiat Slujba Privegherii. A doua zi, 4 Iulie, s-a săvârșit Slujba Sfintei Liturghii și Sfântu Maslu, urmate de cuvântul de învățătură rostit de către Arhim. Teoctist Arăpașu.

Roadele rugăciunilor și osteneala oamenilor nu a rămas nerăsplătită. „Se cuvine să mărturisim că pe oriunde treceau sfintele moaște în procesiune, în urmă îndată se adunau nori, ca din senin, și venea ploaie, de plângeau oamenii de bucurie. Se făceau pe cale adevărate minuni, dar toate au rămas numai în memoria oamenilor"[15].

Când sfintele moaște au ajuns din nou la Catedrala Mitropolitană din Iași, „racla a fost întâmpinată de Mitropolitul Irineu Mihălcescu. După ce locașul a fost înconjurat, sfintele moaște au fost așezate în biserică, la locul rânduit. Apoi s-a cântat paraclisul Cuvioasei Parascheva și procesiunea a luat sfârșit"[16].

---

[11] În total, în urma procesiunii s-au adunat 646.517.000 lei. Tot în același document sunt menționate și cheltuielile avute pe parcursul procesiunii: Cheltuieli de întreținere și amenajare a autoturismului conform Ofertei nr. 4468/16.05.1947. Totodată, acesta, a suferit și câteva defecțiuni pe traseu, plata preoților, cântăreților și oamenilor de serviciu în timpul procesiunii, masa personalului, plata personalului Catedralei și personalului de serviciu al procesiunii, convorbiri telefonice, și diverse, în total, 307.425.240 lei. Astfel, în urma cheltuielilor s-a depus în serviciul economic al Mitropoliei suma de 339.091.760 lei. Odată cu această sumă s-au depus și următoarele obiecte, conform proceselor verbale anexate: șervete (ștergare)-223, șervețele-27, mileuri-89, batiste-20, pânză-21, cuverturi-1, macaturi-50, așternuturi-1, covoare-2. Aceste obiecte au fost așezate în magazia Sfintei Mitropolii, în grija Protos. Atanasie Bălănescu. Acest raport final a fost realizat și semnat de către Preotul Ioan Loghin Turcanu, despre care am amintit în debutul studiului.

[12] Scrisoare de mulțumire Nr. 8650/04.10.1947, din Dosar Nr. 149/1947 Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei.

[13] Pr. Prof. Dr. Ion VICOVAN, , Pr. Cătălin ADUMITROAIE, *Cuvioasa Parascheva, sfânta populară a Ortodoxiei, în istoria și în evlavia poporului roman*, Doxologia-2011, p. 79.

[14] Proces Verbal nr. 17 încheiat în 4 Iulie 1947, din Dosar Nr. 149/1947 Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei.

[15] Arhim. Ioanichie BĂLAN, *Sfinte moaște din România*, ed. Mănăstirii Sihăstria, 2004, p. 61.

[16] *Sfânta Cuvioasă Parascheva,...* p. 80.

II. Cea de-a doua procesiune.

Conform Adresei nr. 3580/31.03.2020, Cabinetul Mitropolitan al Mitropoliei Moldovei și Bucovinei solicită Instituției Prefectului din județele Iași, Botoșani și Neamț[17] aprobarea organizării unei procesiuni religioase pe raza județelor menționate în data de 05.04.2020.

Deși s-a dorit evitarea întâlnirilor publice, impuse de context, informațiile despre procesiunea organizată de Mitropolia Moldovei și Bucovinei au ajuns în spațiul public prin intermediul presei. Redăm, în continuare, câteva știri ale momentului:

1. „Moaștele Sfintei Cuvioase Parascheva părăsesc Mitropolia. Vor fi duse în județul Botoșani.

Ajutor divin! Moaștele Sfintei Cuvioase Parascheva părăsesc Mitropolia. Vor fi duse județul Botoșani. Înalt preasfințitul Teofan, Mitropolitul Moldovei si Bucovinei, a decis ca, în contextul epidemiei de coronavirus, sa organizeze duminică, 5 aprilie, o procesiune inedită"[18].

2. „Procesiune impresionantă! Racla cu moaştele Sfintei Cuvioase Parascheva va fi adusă în Botoşani.

...Potrivit reprezentanţilor Mitropoliei Moldovei şi Bucovinei, racla cu moaștele Sfintei Cuvioase Parascheva va intra în Botoșani duminică dimineață, la ora 9.30, prin Santa Mare și va trece prin localitățile Ilișeni, Dămideni, Românești, Bobulești, Bădiuți și Ștefănești. La ora 10.00, procesiunea va pleca din Ștefănești spre Guranda, Trușești, Drislea, Vânători, Silișcani, Victoria, Stăuceni și va ajunge în municipiul Botoşani. În intervalul 11.00- 15.00, Cuvioasa Parascheva va trece pe lângă mai multe biserici din municipiul Botoșani. Procesiunea va continua în judeţul Botoşani până la ora 17.00, trecând prin municipiul Botoşani, pe lângă Mănăstirea Sfânta Cruce de la Lebăda, prin localitatea Zăiceşti, pe lângă mănăstirile Zosin şi Coşula şi prin localităţile Copălău, Nicolae Bălcescu, Flămânzi, Prăjeni, Miletin."[19].

3. „Procesiune inedită! În plină epidemie de COVID-19, racla cu moaștele Sfintei Cuvioase Parascheva de la Catedrala Mitropolitană din Iași adusă la Botoșani.

Racla cu moaștele Sfintei Cuvioase Parascheva de la Catedrala Mitropolitană din Iași va ajunge, duminică, la Botoșani, în cadrul unei procesiuni neobișnuite..."[20].

Într-un timp foarte scurt, majoritatea trusturilor de presă de la nivel național, au preluat informația, exprimând diferite puncte de vedere, favorabile, nefavorabile sau

[17] Cercetarea de față se va realiza pe baza răspunsurilor oferite de Instituția Prefectului-Județul Iași și Instituția Prefectului-Județul Botoșani. Deși, aceeași adresă, nr. 3580/31.03.2020, Cabinetul Mitropolitan al Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, a fost trimisă și către Instituția Prefectului-Județul Neamț, am întâmpinat o dificultate în găsirea și analiza acesteia. Fie Instituția Prefectului-Județul Neamț nu a răspuns adresei mai sus menționate, fie răspunsul nu s-a păstrat spre arhivare din diverse motive. Conform documentelor justificative găsite și cercetate, se păstrează doar cele două adrese care fundamentează legalitatea procesiunii religioase.

[18] IAȘITV LIFE, *„Moastele Sfintei Cuvioase Parascheva parasesc Mitropolia. Vor fi duse în judetul Botosani"*, în *IașiTv Life*, 2 aprilie 2020, https://iasitvlife.ro/stiri/moastele-sfintei-cuvioase-parascheva-parasesc-mitropolia-vor-fi-duse-judetul-botosani/;, 13.03.2024.

[19] Virginia CONSTANTINIU, „*Procesiune impresionantă! Racla cu moaştele Sfintei Cuvioase Parascheva va fi adusă în Botoşani*", în *Monitorul BT*, 2 aprilie 2020, https://www.monitorulbt.ro/localbt/2020/04/02/procesiune-impresionanta-racla-cu-moastele-sfintei-cuvioase-parascheva-va-fi-adusa-in-botosani/;,13.03.2024.

[20] BOTOȘANINEWS, „*Procesiune indeită! În plină pandemie de COVID-19, racla cu moaștele Sfintei Parascheva de la Catedrala Mitropolitană din Iași adusă la Botoșani"* în *Botoșani News*, 2 aprilie 2020, https://www.botosaninews.ro/426830/cultura/procesiune-inedita-in-plina-epidemie-de-covid-19-racla-cu-moastele-sfintei-cuvioase-parascheva-de-la-catedrala-mitropolitana-din-iasi-adusa-la-botosani/;,13.03.2024.

indiferente: ProTv[21], Antena 1[22], Antena 3CNN[23], Evenimentul[24], Digi FM[25], Libertatea[26], etc. În această situație, conducerea Mitropoliei Moldovei și Bucovinei a hotărât reconfigurarea traseului pentru a nu crea adunări neorganizate pe traseu.

> „Din păcate, nu neapărat cu o intenție rea, la un anumit județ, s-a comunicat primarilor din comunele de pe traseul pe care urma să îl parcurgem, iar de la o primărie s-a pus pur și simplu adresa noastră, comunicarea noastră oficială pe care am transmis-o prefectului, a fost pusă pe Facebook și a devenit virală pe rețelele de socializare, de altfel, impact primit cu foarte mult entuziasm, și nu s-a simțit la momentul respectiv alt tip de reacție. Atunci, ne-am văzut puși în situația de a renunța la acel traseu avut în vedere inițial, tocmai pentru că devenise în foarte scurt timp, cred că în mai puțin de o zi, virală imaginea cu comunicarea pe care am transmis-o noi. Atunci, am luat în calcul un alt traseu, am transmis prefecturilor că renunțăm la vechiul taseu și am regândit un altul”[27].

Astfel, traseul a fost regândit, iar vechile comunicate și-au pierdut obiectul. Comitetul de organizare a cautat o nouă rută, încercând să păstreze tainică organizarea, dar totuși să obțină acordurile de la instituțiile abilitate pentru a desfășura această procesiune în deplină legalitate și fără riscuri.

În dimineața zilei de duminică, 5 Aprilie 2020, ziua de pomenire a Sfintei Cuvioase Maria Egipteanca, Duminica a V-a din Post, cu binecuvântarea Înaltpresfințitului Părinte Mitropolit Teofan, a început cea de-a doua procesiune cu racla și Sfintele Moaște ale Sfintei Cuvioase Parascheva în Moldova. Părintele Vicar Marian Timofte a fost cel care s-a ocupat, din punct de vedere practic, de organizarea procesiunii[28].

---

[21] STIRILEPROTV, „*Moaștele Sfintei Cuvioase Parascheva, scoase pe străzi pentru a combate Covid-19. Oamenii, chemați să iasă la geamuri*”, în *Știrile ProTv*, 03 aprilie 2020, https://stirileprotv.ro/stiri/actualitate/moastele-sfintei-cuvioase-parascheva-scoase-pe-strazi-pentru-a-combate-covid-19-oamenii-chemati-sa-iasa-la-geamuri.html;, 13.03.2024.

[22] REDACȚIE A1, „*Mitropolitul Moldovei și Bucovinei combate epidemia de coronavirus cu moaștele Sfintei Cuvioase Parascheva. Oamenii, chemați să iasă la porți, la geamuri ori în balcon*”, în *Antena 1*, 02 aprilie 2020, https://a1.ro/news/social/mitropolitul-moldovei-si-bucovinei-combate-epidemia-de-coronavirus-cu-moastele-sfintei-cuvioase-parascheva-id977217.html;, 13.03.2024.

[23] M.Z., „*În plină pandemie de coronavirus, preoții din Botoşani vor să plimbe pe stradă racla cu moaştele Sf. Parascheva*”, în *Antena 3 CNN*, 03 aprilie 2020, https://www.antena3.ro/coronavirus/racla-moaste-parascheva-botosani-pandemie-coronavirus-565383.html;, 13.04.2024.

[24] EVENIMENTUL, „*In plina pandemie, Biserica vrea sa plimbe moastele Sfintei Parascheva prin Botosani*”, în *Evenimentul regional al Moldovei*, 03 aprilie 2020, https://www.ziarulevenimentul.ro/stiri/in-plina-pandemie-biserica-vrea-sa-plimbe-moastele-sfintei-parascheva-prin-botosani/in-plina-pandemie-biserica-vrea-sa-plimbe-moastele-sfintei-parascheva-prin-botosani--217482217.html;, 13.04.2024.

[25] Beatrice GHICIOV, „*Cetățenii din județul Botoșani, îndemnați să întâmpine, de la fereastră, convoiul cu moaștele Sfintei Cuvioase Parascheva*”, în *Digi FM*, https://www.digifm.ro/stiri/cetatenii-din-judetul-botosani-indemnati-sa-intampine-de-la-fereastra-convoiul-cu-moastele-sfintei-cuvioase-parascheva-64848;, 13.04.2024.

[26] Petre DOBRESCU, „*În plină campanie de izolare, Mitropolia Moldovei organizează o procesiune prin județul Botoșani cu moaștele Sfintei Parascheva*”, în *Libertatea*, https://www.libertatea.ro/stiri/mitropolia-moldovei-organizeaza-o-procesiune-prin-judetul-botosani-2939308;,13.04.2024.

[27] Pr. Marian TIMOFTE, Vicar-administrativ al Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, interviu realizat în data de 27.02.2024. Menționez că dețin dreptul de autor asupra meterialului audio folosit în prezenta cercetare.

[28] „Am găsit o mașină cu platformă, pe care s-a pregătit de dinainte cu o zi un mecanism de prindere și fixare a raclei, iar în spatele cabinei acestui camion de dimensiuni reduse, am fixat o icoană mare a Sfintei Cuvioase Parascheva, de aproximativ, 1,5 m înălțime, pe un metru lățime, împodobită cu flori, atât racla, cât și platforma mașinii. Pe lângă aceasta, a mai fost pusă la dispoziție de către departamentul ATP încă o mașină mică. În cabina camionului a fost prezent, pe tot parcursul procesiunii, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Teofan, iar la volan a stat Părintele Inspector Andrei Zlăvog, iar eu, împreună cu Părintele Dosoftei, marele eclesiarh al Catedralei Mitropolitane și cu dl. șofer Grigore Guzgan am mers în spatele camionului pentru a asigura bunele condiții și a preveni orice ispită. La ora 5:30, ne-am întâlnit în fața catedralei. Racla sfintei a fost scoasă cu sprijinul părinților slujitori de la catedrală și așezată pe postamentul special pregătit”.

Racla Sfintei Parascheva a fost ridicată de pe baldachin de către părinții catedralei și așezată în mijlocul catedralei. După o slujbă oficiată de ÎPS Teofan, părinții slujitori ai catedralei, în frunte cu Arhim. Nichifor Horia, starețul Mănăstirii Trei Ierarhi din Iași și Exarh Administrativ al Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, actualmente PS Nichifor Botoșăneanul, îmbrăcați în epitrahil și felon, au ridicat pe umeri racla și au așezat-o în mașină.

> „Am pornit pe traseul Târgu Frumos-Roman, unde am făcut o primă oprire, la Catedrala Arhiepiscopală din Roman, știind că la Roman, Sfânta Cuvioasă Parascheva, are o biserică ctitorită și închinată ei chiar înainte de aducerea sfintelor moaște în Moldova, adică înainte de 1641. Acolo am fost întâmpinați de Înaltpreasfințitul Părinte Ioachim, Arhiepiscopul Romanului și Bacăului, și de câțiva părinți slujitori. Racla a rămas pe platformă în camion până la sosirea la Catedrala din Iași. Am poposit preț de maxim 5 minute, cât timp cei prezenți s-au închinat sfintei. S-a cântat troparul sfintei apoi am plecat spre Piatra Neamț”[29].

Prima oprire s-a făcut în vecinătatea localității Miclăușeni, unde au fost prezenți primii închinători. La marginea șoselei, așteptau racla 12 maici, împreună cu maica stareță și ieromonahul Mănăstirii Miclăușeni. Camionul nu a oprit, dar a încetinit, cei prezenți au făcut plecăciune spre racla sfintei, iar Părintele Mitropolit a binecuvântat soborul. Apoi, mașinile și-au continuat drumul către Roman.

În curtea Catedralei Arhiepiscopale din Roman, racla cu sfintele moaște a fost întâmpinată de către IPS Ioachim, Arhim. Pimen Costea, Exarh administrativ, împreună cu părinții slujitori ai catedralei și cu soborul maicilor de la același sfânt lăcaș. După puțin timp convoiul părăsește Catedrala Arhiepiscopală din Roman și pleacă către municipiul Piatra Neamț.

> „În Piatra Neamț, am făcut traseul, în așa fel, încât să ajungem pe esplanadă la Biserica Sfântul Ioan Domnesc, acolo unde ne-a întâmpinat dl. prefect George Lazăr, câțiva aleși locali, părintele Dan Cojan, parohul Bisericii și părintele Ciprian Timofte. Credincioșii nu știau de acest pelerinaj. Repet, acest al doilea program, nu a mai fost anunțat, astfel că, erau prezenți doar cei care se aflau în acel loc la momentul respectiv. Apoi am trecut prin fața spitalului din Piatra Neamț, de fapt, a intrat mașina și a făcut un mic ocol, în curtea spitalului și a ieșit fără să se oprească deloc apoi ne-am îndreptat din Piatra Neamț spre Târgu Neamț.[30]

Camionul cu racla sfintei Parascheva, venind de la Roman, a tranzitat orașul până la ieșirea spre Bicaz, a traversat partea de sud-vest a orașului până la ieșirea spre Bacău, iar în final, a părăsit orașul îndreptându-se spre Târgu Neamț. Practic, pe lângă cele două puncte cheie de încetinire, Biserica Sfântul Ioan Domnesc și Spitalul Municipal din Piatra Neamț, Sfânta Parascheva a înglobat tot orașul sub binecuvântarea sa, tranzitând-ul de la un capăt la altul. Prin crearea acestui circuit închis, Părintele Mitropolit a dorit să nu lase nici o aripă a orașului neatinsă de binecuvântarea celei ce este „leacul durerii și mâna vindecării”[31].

> „Apoi ne-am îndreptat din Piatra Neamț spre Târgu-Neamț, trecând pe la mănăstirile Bodești, Văratec și Agapia. La Mănăstirile Agapia și Văratec, ne-au întâmpinat maicile starețe, cu un număr redus de maici, cântând troparul, iar mașina a făcut un mic ocol pe la intrarea în mănăstire, apoi am continuat traseul spre Târgu-Neamț. Ajungând acolo, am mers prin fața Bisericii Adormirea Maicii Domnului, de asemenea, acolo ne așteptau părinții slujitori cu un număr redus de

[29] Pr. M. TIMOFTE, interviu realizat…
[30] Pr. Dr. M. TIMOFTE, interviu realizat….
[31] Doxologia, „*Acatistul Sfintei Cuvioase Parascheva de la Iași*”, în *Acatiste, Doxologia*, https://doxologia.ro/acatistul-sfintei-cuvioase-parascheva;, 19.04.2024.

credincioși, s-au închinat, iar noi ne-am continuat traseul spre Schitul Sfântul Mina, iar de acolo spre Pașcani”[32].

La mănăstirea Văratec, organizarea primirii convoiului de procesiune a atins apogeul. Preotul slujitor împreună cu maica stareță așteptau mașina în fața turnului de intrare în mănăstire[33]. S-au păstrat în întregime normele sanitare de prevenire ale virusului Covid-19. Odată cu pătrunderea Sfintei în incinta mănăstirii, maicile au cântat troparul, s-au închinat și au primit binecuvântarea arhierească[34]. Mașina nu a oprit nici aici. Impactul acestei procesiuni asupra credincioșilor a fost unul major. Iată una dintre mărturiile aduse în acest sens: „Mă bucur că în aceste momente de mare încercare pentru întreaga omenire, cât și pentru România, credința ne ține uniți și ne dă speranța că vom traversa cu bine perioada următoare. Mare bucurie pentru noi nemțenii, pentru credincioși că Înaltpreasfintitul Teofan s-a gândit să facă această procesiune în județul nostru cu racla Sfintei Parascheva”[35].

Cele petrecute la Mănăstirea Văratec s-au repetat și la Mănăstirea Agapia. Tranzitând apoi orașul Târgu-Neamț convoiul procesiunii s-a îndreptat spre Pașcani, făcând o scurtă oprire la Schitul Sfântul Mina.

> „Apoi am ajuns în Pașcani, acolo am trecut prin fața spitalului, unde am oprit timp de un minut, iar de la Pașcani am mers spre Botoșani, prin comunele Tudora, Vorona, Schit-Orășeni și Cristești. Am intrat în Botoșani și am configurat traseul în așa fel încât să trecem pe la spitalele din orașul Botoșani. Astfel, am trecut pe la Spitalul de Pneumoftiziologie Botoșani, acolo unde erau internate multe persoane cu Covid-19, au ieșit câteva cadre medicale, pentru că, repet, nu a fost anunțat nimeni de dinainte. De acolo, am plecat la maternitate, la Spitalul de Recuperare, apoi la Spitalul Județean, Spitalul de copii, apoi prin fața Bisericii Sfântul Ioan Botezătorul. Din Botoșani am continuat drumul nostru spre Hârlău. Din Hârlău, nu am venit spre Iași prin Târgu-Frumos, ci am luat-o prin Belcești și Podu-Iloaiei. La intrarea în Iași, am urcat spre Copou, pentru a trece prin fața Spitalului Parhon, pe la Biserica Sfântul Haralambie, pe la Spitalul Clinic de Pneumoftiziologie Iași, pe la Spitalul „Sfântul Spiridon” și apoi în curtea Catedralei, unde am ajuns în jurul orelor 18:00-19:00[36].

După Municipiul Botoșani, procesiunea a continuat la Mănăstirea Zosin, apoi a făcut un mic ocol pentru a aduce binecuvântare și credincioșilor din comuna Coșula și viețuitorilor mănăstirii cu același nume. În Hârlău nu s-au făcut opriri, credincioșii închinându-se din mers și primind binecuvântare. S-au atins două dintre obiectivele principale ale orașului, anume Biserica „Sf. Gheorghe” și Spitalul Orășenesc, racla sfintei aducând multă mângâiere. Din Hârlău procesiunea a continuat la Mănăstirea Sângeap-Basaraba, pentru a binecuvânta pe părinții și frații viețuitori aici.

În continuare, s-a urmat traseul Cotnari-Belcești-Podu Iloaei-Iași. La intrarea în Municipiul Iași, convoiul procesiunii a mers către cartierul Copou pentru a binecuvânta

---

[32] Pr. M. TIMOFTE, interviu realizat…

[33] REDACȚIA a1, „*Imagini istorice! Racla cu Moaștele Sfintei Parascheva a fost scoasă din Catedrala Mitropolitană. Este a treia oară în 360 de ani când s-a întâmplat*”, în *Antena 1,* https://a1.ro/news/social/imagini-istorice-racla-cu-moastele-sfintei-parascheva-a-fost-scoasa-din-catedrala-mitropolitana-id977979.html, 29.04.2024.

[34] ORTODOXIA TINERILOR, „*Sfanta Cuvioasa Parascheva in procesiune la Mănăstirea Văratec! Procesiunea este condusă de IPS Teofan Mitropolitul Moldovei și Bucovinei!*”, în *Ortodoxia Tinerilor*, 05 Aprilie 2020, https://m.facebook.com/ortodoxia.tinerilor/videos/sfanta-cuvioasa-parascheva-in-procesiune-la-m%C4%83n%C4%83stirea-v%C4%83ratec-procesiunea-este-/1080406185666175/;, 29.04.2024.

[35] Andreea TRĂSNEA, *„Racla cu moaștele Cuvioasei Parascheva, în procesiune în județul NEAMȚ*”, în *ZiarTarguNeamt.RO*, 05 Aprilie 2020, https://www.ziartarguneamt.ro/racla-cu-moastele-cuvioasei-parascheva-in-procesiune-in-judetul-neamt;, 29.04.2024.

[36] Pr. M. TIMOFTE, interviu realizat…

spitalele din zonă, fiind escortat pe tot parcursul traseului din zona urbană de către o autospecială a Poliției Rutiere, Astfel, s-a trecut prin fața Spitalului Clinic Doctor C.I. Parhon Iași, fără a se opri, pe la Spitalul Clinic de Pneumoftiziologie Iași, prin apropierea Spitalului clinic județean de urgență „Sf. Spiridon" Iași, iar în final, procesiunea, finalizându-se în același loc în care a început, în curtea Catedralei Mitropolitane din Iași. Aici, racla a fost întâmpinată de părinții slujitori ai catedralei, în sunetul clopotelor, cu tămâieri ale diaconilor, cântându-se troparul sfintei: „Întru tine Maică..." și a fost așezată șa locul ei de sub baldachin.

Deși s-a păstrat discreția asupra acestui eveniment, jurnaliștii și ziariștii ieșeni au aflat de existența lui, fapt pentru care, la finalul zilei în cauză, erau prezenți la Catedrala Mitropolitană. În interviul acordat, Părintele Mitropolit a menționat:

> „A fost o zi frumoasă, obositoare, dar foarte frumoasă, aproape 500 km prin Moldova, prin fața multor spitale, prin fața multor biserici și, din când în când, în fața unor trecători care se aflau pe străzi pentru diferite situații. A fost o mărturie despre un adevăr al Bisericii și anume: creștinul are două arme în orice situație, dar mai ales în situații dificile. Prima armă este arma omenească, în contextul nostru, o armă cu trei tăișuri: distanțare socială, igienă și tratament medical adecvat. Creștinul are, însă, și o altă armă, arma cea dumnezeiască: Sfânta Liturghie, spovedania, dumnezeiasca împărtășanie, cinstirea sfintelor moaște și ocrotirea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, pentru că Biserica este și spital duhovnicesc, iar procesiunea, sau mai bine zis, deplasarea cu moaștele Sfintei Preacuvioasei Maicii noastre Parascheva în Moldova, astăzi, este o mărturie a acestui spital duhovnicesc spre care se cuvine să alergăm tot timpul, dar în mod special, în momente grele, precum acesta”[37].

Impactul procesiunii[38] a fost resimțit în presă și nu numai. Diferiți autori, teologi, preoți sau oameni de cultură au scris articole despre și în susținerea acestui eveniment. Dintre aceștia, amintim: Pr Constantin Necula[39], în două rânduri[40], Pr. Alin-Cristian Preotu[41], Arhim. Dosoftei Șcheul[42], Pr. Ștefan Zaharia[43]. Totodată, au existat și numeroase știri ulterioare în mediul online cu privire la acest eveniment. Cele mai relevante au fost redactate și postate de Basilica[44], mmb.ro[45], ProTv[46], Antena 1[47], etc. Desigur că majoritatea articolelor de presă au

---

[37] Tudorel RUSU, „*Racla cu moaștele Sfintei Cuvioase Parascheva a poposit în principalele orașe din județele Iași, Neamț și Botoșani*”, în *Doxologia*, 05 aprilie 2020, https://doxologia.ro/racla-cu-moastele-sfintei-cuvioase-parascheva-poposit-principalele-orase-din-judetele-iasi-neamt;, 21.05.2024.

[38] Din punct de vedere organizatoric, pe tot parcursul procesiunii, care a însumat în total aproape 14 ore de activitate și aproximativ 500 km parcurși, s-a asigurat permanent comunicarea telefonică între cele trei autoturisme. Logistica a fost asigurată de echipa media Doxologia, care a asistat și realizat materiale pentru posteritate. Comunicarea constantă a prevenit intervenția oricărui incident sau eveniment neplăcut, cu toate că sectoarele de drum au fost diversificate, numărând printre altele și porțiuni cu asfalt, cu denivelări, drumuri pietruite, drumuri în lucru sau decopertate, etc.

[39] Pr. Constantin NECULA, „*Când Sfinții întorc pelerinajul...*”, în *Doxologia*, https://doxologia.ro/cand-sfintii-intorc-pelerinajul;, 21.05.2024.

[40] Pr. Constantin NECULA, „*Cu Moaștele pe superficialitate călcând...*”, în *Doxologia*, https://doxologia.ro/cu-moastele-pe-superficialitate-calcand;, 21.05.2024.

[41] Pr. Alin-Cristian PREOTU, „*Mărturii din timpul procesiunii cu moaștele Sfintei Parascheva – aprilie 2020*”, în *Doxologia*, https://doxologia.ro/marturii-din-timpul-procesiunii-cu-moastele-sfintei-parascheva-aprilie-2020;, 21.05.2024.

[42] Arhim. Dosoftei ȘCHEUL, „*În pelerinaj cu Sfânta Cuvioasă Parascheva de la Iași – 5 aprilie 2020*”, în *Doxologia*, https://doxologia.ro/pelerinaj-cu-sfanta-cuvioasa-parascheva-de-la-iasi-5-aprilie-2020;, 21.05.2024.

[43] Pr. Ștefan ZAHARIA, „*Acum, când noi nu mai putem merge la sfinți, vin sfinții la noi!*” în *Doxologia*, https://doxologia.ro/acum-cand-noi-nu-mai-putem-merge-la-sfinti-vin-sfintii-la-noi;, 21.05.2024.

[44] Sorin IONIȚE, „*Sfânta Parascheva a traversat discret Moldova: Traseu de 500 km prin Iași, Neamț și Botoșani*”, în *Basilica.ro*, 05.04.2024, https://basilica.ro/sfanta-parascheva-a-traversat-discret-moldova-traseu-de-500-de-km-prin-iasi-neamt-si-botosani/;, 21.05.2024.

fost scrise în spiritul pelerinajului, contribuind la întărirea oamenilor. Cu toate acestea, au fost și articole superficiale, care au tratat subiectul cu ignoranță, detașare sau ironie.

În timpul pandemiei de COVID-19, procesiunile cu moaște de sfinți au fost adaptate pentru a respecta măsurile de siguranță sanitară, iar reacțiile la aceste evenimente au variat în funcție de contextul local și de măsurile adoptate. Aceste procesiuni sunt importante pentru credincioși, oferind un sentiment de speranță în vremuri dificile. Dintre cele mai relevante procesiuni, amintim: organizarea unui pelerinaj pe câteva artere importante ale Municipiului București, cu moaștele Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou[48], Ocrotitorul Bucureștilor, procesiunea specială cu moaștele Sfântului Nifon și icoana Maicii Domnului în Târgoviște[49] și procesiunea religioasă cu sfintele moaște ale Sfintei Filofteia de la Curtea de Argeș[50], etc.

Aceste evenimente au avut un impact major asupra comunităților, oferind sprijinul spiritual necesar în vremuri de încercare, chiar dacă ele au generat și unele controverse și dezbateri în spațiul public.

---

[45] ARHIEPISCOPIA IAȘILOR, „*Sfânta Parascheva și-a vizitat închinătorii*”, în *Arhiepiscopia Iașilor, Mitropolia Moldovei și Bucovinei*, 5 aprilie 2020, https://mmb.ro/foto-sfanta-parascheva-si-vizitat-inchinatorii;, 21.05.2024.

[46] STIRILEPROTV, „*Pelerinaj inedit. Moaștele Sfintei Parascheva au fost purtate pe străzile din Moldova*”, în *Știrile ProTv*, 06.04.2020, https://stirileprotv.ro/stiri/actualitate/moastele-sfantului-dimitrie-cel-nou-in-procesiune-pe-strazile-bucurestiului.html;, 21.05.2024.

[47] REDACȚIE A1, „*Imagini istorice! Racla cu Moaștele Sfintei Parascheva a fost scoasă din Catedrala Mitropolitană. Este a treia oară în 360 de ani când s-a întâmplat*”, în *Antena 1*, 05 aprilie 2020, https://a1.ro/news/social/imagini-istorice-racla-cu-moastele-sfintei-parascheva-a-fost-scoasa-din-catedrala-mitropolitana-id977979.html;, 21.05.2024.

[48] Raluca-Emanuela ENE, „*În imagini: Moaștele Sf. Dimitrie cel Nou în procesiune pe străzile Bucureștiului pentru oprirea pandemiei*”, în *Basilica.ro*, 05 aprilie 2020, https://basilica.ro/in-imagini-moastele-sf-dimitrie-cel-nou-in-procesiune-pe-strazile-bucurestiului-pentru-oprirea-pandemiei/;, 20.05.2024.

[49] ARHIEPISCOPIA TARGOVIȘTEI, „*PROCESIUNE CU MOAȘTELE SF. IER. NIFON, LA TÂRGOVIȘTE, PENTRU ÎNCETAREA PANDEMIEI*”, în *Arhiepiscopia Târgoviștei*, https://arhiepiscopiatargovistei.ro/stiri/procesiune-cu-moastele-sf-ier-nifon-la-targoviste-pentru-incetarea-pandemiei.html;, 20.05.2024.

[50] STIRILEPROTV, „*Procesiune cu moaștele sfintei Filofteia: ”Oprește noua boală molipsitoare*”, în *Știrile ProTv*, 22 aprilie 2020, https://stirileprotv.ro/stiri/actualitate/procesiune-cu-moastele-sfintei-filofteia-opreste-noua-boala-molipsitoare.html;, 20.05.2024.